

IZ NAŠE DNEVNE KULTURE.

Mimogrede...

1. »Jaz bi rad rudečih rož«... Svojo historično slavo ima. Ampak Pavel Popotnik naj ne monografiše o njej.

2. Tavčar bi dejal: »Legenda bahato poganja.« Tavčar naj lepo molči! On sam nam je v pustotah dne in misli tako lep, kakor da ni res, kakor da je iz — legende.

3. Pavle Popotnik! Stopi, daj, stopi v prihodnjem »majniškem izletu« še malo po Kranjskem! Čemu tovariš folkloro samo iz »neodrešencev«? Samo na enem hektarju v čereh pod Storžcem boš našel krajevne besede več kakor ga iz vsega Tolminskega poznaš!

4. Šest sto strani ljudske povesti iz ene Bismarckove besede, da ves Balkan ni vreden kosti enega nemškega grenadirja. Kdor bi graničarske kosti iz bojišč po Nemškem obudil!

5. Čul sem, da je Župančič malodušen glede Slovenstva, odkar se je vrnil zadnjič iz Belega grada. Pa naj manjši od njega verujemo v njegovo pesem o »Naši besedi« —

6. Vsi naši veliki mrtvi možje, videl sem, od večeraj in danes v grobu na — obrazih leže...

7. »Grobovi tulijo«... Tolikrat sem to pri naših pogrebih čul, da se mi že graja.

8. Kdor ume, naj ume! Ni nesrečen, kdor je danes med Slovenci — analfabet.

9. Kaj pa hoče Novačan z »Veroniko«? Meriti se z Župančičem. Bodi! Ampak posrečilo se mu ne bo nadkriliti. Zato ne, ker niti ne ve, da bi slovenski žargon bil nekaj drugega kakor pa ritmika biblične besede.

10. Drugi Sokrates: »Če bi bukve bral, tistih ne bi dvakrat, ki sem jih sam pisal.« Drugi Diogenes: »Ničesar več mi ni treba. Že štiri tedne nisem bral časopisov.« Drugi Arhimedes: »Hevrekla! Našel sem starega Slovenca, ki moderne pesmi ume.« —

11. Težko je, ne pisati satire! Ne! Težko je pisati satire! Namreč dobre!

12. Zdaj pa še parabolo o Kranjcu, ki je bil lačen, a objesten, pa je molil: »Da bi piti imel!... Oče naš... daj nam naš vsakdanji kruh...« Bilo mu je in mu bo: če ni lačen, je pa žejen. Lukian.

PREJELI SMO V OCENO.

Afriške narodne pripovedke. Preložil Fran Erjavec. V Ljubljani, 1924. Tiskala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Erjavec bogme ne skopari, dasi hodi daleč po svoje mladinsko blago. Če bi bil le hotel razumeti ob svoji prvi azijski, ekzotični zbirki, da tudi afriška folklorja bolj »sliši«

odraslim Wundtovem, kakor pa zorni slovenski deci. Jezik je pravilen, a shematično šolski. Tam naj bo, v knjigi bi smel dehteti.

Dr. I. P.

Tisoč in ena noč. Šopek pravljic z Jutrovega. Jugoslovenski mladini povil Andrej Rapè. Ljubljana, 1924. Natisnila in založila Učit. tiskarna v Ljubljani.

Velja! Iz nemškega preložil »jugoslovenski« mladini, ne slovenski; zakaj Rapè, ki piše: Jutrovo, zapasti smrti, dan poroke i. p. res ne ve, kaj je slovstvo čiste slovenske besede. Lepo opremljeno knjigo je srečno ilustriral I. Erbežnik. Knjigo seveda priporočim.

Dr. I. P.

Jan Karafiát: Kresničice za male in velike otroke. Iz češčine prevedel dr. Fran Bradač. V Ljubljani, 1924. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Pavel Flere: Slike iz živalstva. V Ljubljani, 1924. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Podjetje sila žrtvuje za fino in okusno izdajo mladinskih knjig. Večinoma zapravlja in maši knjige v šolske knjižnice, ne da bi izbiralo vsebinsko iz dobrega in najboljšega. Literatstvo iz šole za šolo, duševna beračija tujih vrtov in domačega zelnika. Le bogvari res kaj pravega in pristnega, kaj tega, kar so Kipling, Coloma, Amicis, Collodi! Pri Bradaču bolijo čehizmi, deminutivnosti in — ilustracije, pri Fleretu skeli nepočakana ekstemporativnost ureditve brez — potreb- nih — slik.

Dr. I. P.

I. Š. Baar: Župnikova gazdarica. Prevao S. Rakošev. Predgovor napisao A. Matasović. 1923. Tisak i naklada Prve hrvatske dioničke tiskare u Osijeku. Iz čeških katoliških piscev smo si prisvojili doslej Baara, in sicer Slovenci in Hrvatje istomerno: dvoje tu, dvoje tam. Ne rečem, da Baar ni vreden. Saj so ga preveli še Nemci za svoj družinski list. Prija namreč kot sveže realen, ljudski pripovedač. S »farovško kuharico«, kakor slove slovenskega prevoda kričeče reklamni naslov, je zajel Baar motiv iz svojega stanovskega osredja. Obdelal ga je precej šablonsko, iz svoje manire vzgojnostno in sintetično. Brez tragične poglobitve, brez osebnega in umetniškega sentimenta. Zato je Baar nizko pod umetnostjo R. Bazina in celo pod Federjem, ki je — značilno — obdelal tudi ta motiv in, če se ne motim, celo in tudi na ime — Tereze. Hrvatski prevod se gladko bere. Matasovićev »predgovor« je pametna glosa ob besedilu, a više in mimo slike usmerjena. Saj je pia fraus! Baar ne veliča duhovskega stanu. Fiziološka študija »kuharice« utegne biti ljudem pietetnega spoštovanja do duhovnov celo nevzgojna. Če hočete — pohujšljiva!

Dr. I. P.